

DANSK SØMANDSKIRKE I GØTEBORG



NR. 344: Basar-Jul 2022



Helenes Smørrebrød



Bibelselskabet

panduro[®]

Estrella

FØRSEÅ



Præstens klumme:

Julen er for de fleste fyldt med minder om alt mellem himmel og jord. Nogle minder handler om juletiden med mennesker, vi holder af, den gode mad, traditionerne i skolen eller i en forening, oftest fyldt med hyggeligt samvær. Lige nu er alle de minder virkelig rare at have med sig i sin erindring, for der er virkelig meget, som udfordrer julen i år.

Der er naturligvis krigen i Ukraine, det fjendtlige overfald på en europæisk nabonation, som har sendt chokbølger ud i verden med stigende inflation og knaphed på energi til følge. Vi er ramt og må skrue ned for temperaturen, og samtidig er der dem i det angrebne land, der slet ikke har noget at skrue ned for længere. Der er derfor ekstra grund til at bede for fred og trykthed i årets julebøn. Ligesom der er grund til at tage den pågående klima- og miljøkrise med i tankerne, så vi sikrer os, at det vigtige emne ikke ender i glemmebogen, nu andre akutte problemer har meldt sin ankomst. Heldigvis udelukker fokus på det ene, ikke altid det andet, og den ene krise virker til, at vi for alvor har fået øjne op for, hvor afhængige vi endnu er af forurenende energikilder, trods mange års ord

og kampe. Vi har for alvor fået øjnene op for virkeligheden, så i år sparer vi på varmen, på lyset og sænker dermed også vores klima- og miljøpåvirkning rundt om i hele Europa.

Samtidig er der dog ingen grund til at spare på julens helt store lys, tværtimod. Jeg mener ordene om og lærdommen fra det store lys, som skelsættende nok kom til verden midt i den koldeste og mørkeste tid, julenat. Når vi nu ikke kan tænde tusinde julelys på hvert et gadehjørne, så kan vi da i stedet tænde eller rettere generindre det budskabs tusinde julelys for vores indre. Minde os selv og hinanden på, hvorfor vi fejrer jul. Give os tid til at tænke over, hvilken virkelighed, det er vi vil lade Jesusbarnet komme til verden i. Hvilken skelsættende begivenhed fødslen i Betlehem indvarslede under den af engle oplyste himmel. Gud slog en streg i sandet på menneskehedens historie, gav os et livgivende tegn på, at nye og bedre tider vil komme, vil henrulle efterhånden, som slægter følger slægters gang. Tegnet i krybben, hvor den almægtige Gud blev et afmægtigt menneske, udleverede sig selv til verden i form af et barn, der stråler for

os som symbol på liv, håb og nye muligheder. Mens englen forkyndte fredens virkelighed for os med juleevangeliets ord:

”Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket”.

Vi forkyndes en glæde, ja, men det er ikke kun en glæde over Jesusbarnets fødsel. Det er også en glæde over det samvær og fællesskab, som Kristus dermed sætter i verden på tværs af landegrænser.

Vi skal selvfølgelig ikke glemme maden, gaverne og hyggen her i juletiden, men vi bør også huske refleksionen over og fejringen af det liv, de muligheder og det håb, Kristus har bragt os. Et håb, som fortsat bringes til verden, hver gang vi gavner og hjælper skaberværket til et bæredygtigt og værdigt liv for alle. Et godt sted til den refleksion er vores danske kirke i Gøteborg, fyldt med alle vores elskede julesalmer og et fællesskab bestående af gamle minder, mens nye skabes. Glædelig jul!



Formandsordet

“Nu har vi altså jul igen, det la’r sig ikke skjule!”

Det sang jeg som barn, højt og ofte, så snart det med lidt god vilje kunne tolkes som om, at det snart var vinter og jul. Selv som voksen er der ikke langt fra at se, at det er mørkt og blæser derude, til mine fødder tripper en lille glad dans og jeg nynner for mig selv. Nu er det jo snart tid! Tid til at trække indenfor og hygge os. Jeg glæder mig til julelysene der tændes, til samvær og småkager, til at putte sig med tæpper i sofaen og noget varmt at drikke i mit favoritkrus. Jeg glæder mig også til at synge de julesange der ligger mit hjerte nær, som for mig er uløseligt forbundet med samværet, lyset og glæden i vintermørket.

De økonomiske forudsætninger for vores kirke kommer til at ændre sig meget under de næste par år. Svenska Kykans har støttet os med en årlig pengegave i mange år, men dette bortfalder nu, da de har besluttet sig at skære al støtte til andre trossamfund væk. Vi er taknemmelige for den støtte vi har fået af dem igennem årenes

løb. De svenske regler for økonomisk støtte til anerkendte trossamfund ændrer sig også. Dette er en ændring der har været annonceret i mange år, men virkede til aldrig faktisk at træde i kraft. Det gør den så nu, fra 1. januar 2023. Rent praktisk kommer det til at betyde at vi, som det ser ud nu, mister den økonomiske støtte fra den svenske stat. Det er et hårdt slag for os, rent økonomisk. Vi i menighedsrådet ser det som en udfordring og arbejder hårdt på at imødegå og ruste os til de forandringer der sker i vores økonomiske grundlag.

Menighedsrådet har brugt, og kommer til at fortsætte med at bruge, mange kræfter på, hvordan vi bedst kommer igennem forandringerne. Vi kikker eks. på om vi, sammen med de andre danske menigheder, kan nå op på over 1000 medlemmer, og derved blive berettiget til økonomisk støtte fra den svenske stat igen. Vi undersøger også mere målrettet mulighederne for støtte fra fonde til engangsudgifter og andre tunge poster i budgettet.

Samtidigt vil vi også gerne være

ambitiøse og udvikle vores kulturelle og kirkelige arrangementer. Vi har mange projekter i gang. Nogen så langvarige at flere af jer nok skal høre mig skære tænder over det i flere år ud i fremtiden. Ombygning og renovering af vores kirke er et projekt. Etablering og start på Dansk Kirke i Sverige, vores kirkelige paraplyorganisation i Sverige, er et andet. Der er også planer på bedding om en række foredrag.

rig tid i møde. Kalenderen er spækket med aktiviteter, gamle som nye. Efter pandemiens mange begrænsninger og aflysninger, tror jeg, at der er noget lige du har lyst til at deltage i.

Jeg håber vi snart ses i kirken: til hygge, til samvær og fællesskab.

Christina

Formand for Menighedsrådet

Alt i alt, så går vi en begivenheds-



Børnenes vinter af Christina Asplund

Nu hvor vintermørket langsomt sænker sig er det tid til at trække indendørs igen med aktiviteter for alle børn og unge, for ikke at glemme deres voksne!

Der er planlagt tid til at lave juledekorationer, klippe og klistre, pynte kirke, lege og hygge sammen. Mange af disse aktiviteter kommer til at være sideløbende med andre arrangementer i kirken, eks. julefrokosten og basaren, mens andre er planlagt til at ligge i forlængelse af gudstjenesten og kirkekaffe om søndagen, sådan at man kan deltage i begge hvis man har lyst. Leg og Mad fortsætter selvfølgelig også hen over vinteren. I står for legen og vi

står for maden! Se datoer for alle børne- og ungearrangementer i kalenderen eller på folkekirken.se

Sidst, men ikke mindst: Det gamle år skal selvfølgelig afsluttes på behørig vis, samtidigt som det nye skal fejres med maner. Traditionen tro har vi derfor vores store juletræsfest lørdag d. 7. januar 2023. Vi glæder os til at se rigtig mange af jer igen efter de mange aflysninger under pandemien!

P.S.: Fastelavn bliver skudt lidt fremad igen i år, men skriv allerede nu d. 26. februar 2023 ind i kalenderen og begynd at planlægge hele familiens udklædning!



Energipriser og -besparelser

Det er ingen hemmelighed, at Putins krig mod Ukraine, har fået alle priser til at stige i øjeblikket, herunder energipriserne. Menighedsrådet har derfor besluttet at temperaturen i kirken sænkes fast til 19 grader frem til foråret 2023. Det betyder, at du kan opleve, at der er koldere i kirken. Vi vil derfor opfordre alle til at klæde sig varmt på inden besøg eller tage en ekstra trøje med. Beslutningen er taget for i ret tid at tage vare på kirkens økonomi, så vi også i fremtiden kan holde den varme stemning i kirken.

I menighedsrådet har vi også set kirkens rutiner efter og vil derfor bede dig som gæst og frivillige om at hjælpe til med følgende, når du er på besøg i kirken:

- **Hold hoveddøren og døren ud til opgangen lukket.**
- **Begræns den tændte mængde lys i forhold til, hvor arrange-**

mentet afholdes i bygningen.

- **Hold venligst lamperne over og ved alteret slukket mest muligt, da de bruger meget strøm.**
- **Sluk for lyset så snart du forlader et lokale du ikke skal være i.**
- **Kog kun den mængde kaffe og the, som er nødvendig.**
- **Kom straks kaffe og the på termokander og sluk derefter for kaffemaskinen.**
- **Tag madvarer ud i god tid og lad dem tøj op i køleskabet.**
- **Opvaskemaskinen bør først tændes 20 minutter før anvendelse.**
- **Start kun opvaskemaskinen, når der er større mængder opvask, ved mindre mængder sættes det klart på en af bakkerne.**

Ved spørgsmål kan I kontakte sømandspræsten eller andre medlemmer af menighedsrådet.





T-H TRANSPORT

Hej Danes i Gøteborg 🇩🇰🇸🇪

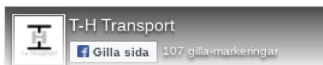
Vi er et Dansk/Svensk transport og Flyttefirma firma hvis du har noget der skal transporteres til København eller øvrige DK eller omvendt til Gøteborg eller øvrige Sverige, så skriv endelig en mail for at få et godt tilbud på dit gods, husk endelig intet er for småt eller stort.

Tak på forhånd / T-H Team

Tel.nr: +45 31 48 73 54

E-mail: info@thtransport.eu

Webb: www.thtransport.eu



Like us on Facebook!

Dronningens nye portræt

Første søndag i advent inviteres du til gudstjeneste med efterfølgende afsløring af det nye officielle gallaportræt af Dronningen. Det nye portræt afløser det seneste af Dronningen og prins Henrik fra 2012. Portrættet er taget i anledning af Dronningens 80års fødselsdag i april. Dronningens portræt er taget i kuppelsalen på Fredensborg slot. Det er fotografen Per Morten Abrahamsen som har taget billedet af Dronningen. Portrættet viser Dronningen med sin Elefantorden

i skærf, Frederik d. 9.s ordensportræt, Dannebrogordenens storkommandørkors og Elefantordenens bryststjerne. Desuden bærer Dronningen sit perlepoiresæt bestående af diadem, halskæde, øreringe og broche med brillanter.

Portrættet vil blive afsløret efter gudstjenesten. Gudstjenesten begynder kl. 11. Der er kirkekaffe og børn kan dekorere deres eget kalenderlys og få det med hjem bagefter.



Gudstjeneste med udfordringer af Mathilde Wichmann

Søndag d. 16. oktober havde vi besøg fra Danmark i form af fire forskellige menigheder og deres respektive præster. Menighederne kom fra henholdsvis Svogerslev, Mern, Nordvestfalster og Vordingborg og på tværs af kirkesogne havde de organiseret en fælles inspirationstur til Göteborg. Et af stoppene var Dansk Sømandskirke i Göteborg. Desværre var vores egen gæve præst Lars Ulrich Kofoed blevet syg med covid-19 så udover den danske præst Oluf Steinlein fra Malmø, var vi en rask flok frivillige bestående af Mathilde Wichmann, Anne Bajlum, Gerda Svendsen og Freder Overby, der stillede op for at byde velkom-

men til et stykke af Danmark i Sverige.

Da alle var blevet bænket med kaffe og småkager fortalte Mathilde og Anne om vores generelle kirkelige og kulturelle arbejde. Der var fokus på alt fra mulighederne for at blive gift, døbt, konfirmeret og begravet efter danske kirkelige traditioner til at fortælle om hvordan vi fejrer større danske højtider som f.eks. Skt. Hans og fastelavn. Vi fortalte også nærmere om præstens arbejde f.eks. den vigtige opgave har med at betjene danske skibe og søfolk med sjælesorgs samtaler, indkøb af slik mv. og at bringe danske aviser og bøger ud. Derudover gav vi også indblik i, at vi som kirke i



udlandet er selvfinansierende og hvordan vi rejser midler gennem afholdelse af julebasar og loppe-marked til kirkens drift. Herefter gik stafetten videre til præst Oluf Steinlein, som fortalte om sit arbejde med menigheden i Malmø og om initiativet Den Danske Kirke i Sverige.

Efter en times tid med præsentationer samt gode spørgsmål fra alle i menighederne blev det tid til en stemningsfyldt gudstjeneste, hvor kirken var fuldt med medlemmer af de fire menigheder

samt kirkegængere bosat i Gøteborg. Der var en god blanding af nye og gamle ansigter. Efter gudstjenesten var det tid til at sige farvel til vores nye venner da de skulle videre for at opleve Marstrand. Der var virkelig dejligt at have besøg fra Danmark og kunne vise kirken frem.

Stort tak til alle frivillige der var med til at gøre det til en god dag og ikke mindst til Oluf, der trådte tid i sidste øjeblik og gjorde det til en god og stemningsfuld dag.



Från vänster Jemina, Gunnvi och Linda

Göteborgs Begravningsbyrå tilbyder til rimelige priser:

Alle varer og tjenester ved begravelse.
Boopgørelse, gravsten og transport.
Vi kommer gerne på hjemmebesøg
uden ekstra omkostninger.

Första Långgatan 8
Tlf. 031-120 200
www.gbb.nu * info@gbb.nu

Grøn Kirke af Marie Andersen

I Danmark er der 319 kirker som er blevet "Grøn kirke" og 1 i udlandet, i Paris, og snart skulle det tal gerne gå op til 2 grønne udlandskirker, når vi bliver godkendt som Grøn kirke. I foråret startede vi et grøn kirke-udvalg og i september kunne vi sætte kryds ved 26 ud af 48 mulige punkter. Det kræver 25 punkter for at blive godkendt. Punkterne er delt op i 7 kategorier som fx. kirkens liv, kirkens affald og kirkens indkøb. Et af punkterne vi har sat kryds ved er:

"Vi inkluderer skaberværket, klima, miljø, natur og retfærdighed i gudstjenestens liturgi gennem hele året, der hvor det er naturligt (f.eks. prædiken, salmer, bønner)."

Her er Lars Ulrich god til at flette det ind hvor det passer og afslutter altid gudstjenesten med Verdens bedste nyheder som ofte har disse temaer. Et andet punkt vi har sat kryds ved er:

"Vi begrænser kirkens indkøb og køber evt. genbrug."

Igen får Lars Ulrich en stor del af æren her, han er fx. god til at finde brugte havemøbler, når dem vi har, IKKE kan repareres mere. Det var på mange områder meget let at sætte kryds ved mange af

punkterne, da Lars Ulrich har gjort et stort arbejde for at få kirken mere grøn. Det er helt naturligt at sortere affaldet i køkkenet, hvor det er sat fint i system.

Et punkt vi ikke kan sætte kryds ved, er at informere elektronisk mest muligt. Det er vigtigt for vores medlemmer at få Ankerkæden i fysisk form, så det punkt kommer vi ikke til at arbejde henimod lige foreløbigt. Men et andet punkt som vi kommer til at arbejde henimod til næste år, er en handlingsplan for grøn kirke og sikrer en cykelparkering ved kirken. Selvom der er masser af plads til at parkere sin cykel ved kirken, så gør det en forskel, om man kan se, at der er en cykelparkering. Så hvis nogle lige har et ekstra cykelstativ liggende, I ikke lige ved, hvad I skal gøre med, så kom endelig med det til kirken ☺

Der findes til og med rum for at man selv kan sætte punkter på listen, så hvis en af jer har en god idé så kom endelig med den til os. Nu tænker du måske, hvorfor skal vi egentlig som kirke tage ansvar for den grønne omstilling og gør det overhovedet en forskel. På www.gronkirke.dk har Mikael Wandt Laursen, Generalsekretær

for Frikirkenet, beskrevet det på denne måde:

”Som kristne har vi fået at vide af selve skaberen, at vi skal tage vare på skaberværket. Det har vi ikke altid været gode til at huske på. Nu fylder klimadagsordenen meget. Måske skal vi her som kirke træde i karakter med både motiv til klimahandling og et budskab om håb. Når alt kommer til alt, så holder han verden i sin hånd.”

Det gør ikke så stor en forskel, når vi som individer gør noget, men flere eksperter siger at det batter noget når vi organiserer os. Grøn kirke har klare mål og det kommer op i en større skala. Der er allerede de 320 kirker men også 46 grønne kirkegårde, hvor der virkelig bliver plads for biodiver-

siteten. Dertil er der 16 kirkelige organisationer og 3 grønne skoler med kristent grundlag og forhåbentlig kommer disse tal bare til at stige.

Det kan føles ensomt at prøve at gøre noget for miljøet selv, så for mig personligt giver det håb, når vi sammen løfter den grønne omstilling og at føle at man ikke er alene om at gøre noget. Dertil kommer der jo den økonomiske del hvor kirken kan komme til at spare på fx. elregningen når vi finder mere sparsomme løsninger som sparepæren.

Så lad os mødes i kirken og lad os inspirere af Guds skaberværk og passe på vores jord sammen. Hvis man vil vide mere, findes der mere information her www.gronkirke.dk



KALENDER 1

November

Søn. d. 6.	11:00	Gudstjeneste med kirkekaffe, Allehelgensdag Vandretur til Delsjö-området, Ung i Gøteborg
Ons. d. 9.	10-12 12:00	Åbent hus, kaffe på kanden Dameklubben: Stjernefletning
Ons. d. 16.	10-14	Åbent hus, kaffe på kanden
Lør. d. 19.	10-15	Julebasar m. smørrebrød i cafeteriet
Søn. d. 20.	11-15	Julebasar m. pølsemand
Tor. d. 24.	14:00	Bogcirkel: Blomsterdalen Escape Room: Atlantis, Ung i Gøteborg
Søn. d. 27.	11:00	Gudstjeneste m. afsløring af Dronningens portræt, 1. s. i advent

December

Tors d. 1.		Cafetur, Ung i Gøteborg
Lør. d. 3.	14:00	Julefrokost for alle aldre
Søn. d. 4.	11:00	Gudstjeneste m. kirkekaffe, 2. s. i advent
Ons. d. 7.	12:00	Dameklubben, juleafslutning
Søn. d. 11.	11:00	Gudstjeneste m. kirkekaffe, 3. s. i advent
Ons. d. 14.	10-14 14-16	Åbent hus, kaffe på kanden Filmklassiker: Nøddebo præstegård Juleafslutning, Ung i Gøteborg
Søn. d. 18.	15:00	Julegudstjeneste i Stockholm, 4. s. i advent
Ons. d. 21.	10-14	Åbent hus, kaffe på kanden
Lør. d. 24.	15:00	Julegudstjeneste m. juleknas, juleaften

KALENDER 2

Januar

Lør. d. 7.	14:00	Juletræsfest
Søn. d. 8.	11:00	Gudstjeneste m. kirkekaffe, 1. s. e. H3K
Ons. d. 11.	10-14	Åbent hus, kaffe på kanden
Søn. d. 15.	11:00	Gudstjeneste m. kirkekaffe, 2. s. e. H3K
Ons. d. 18.	10-14	Åbent hus, kaffe på kanden
Ons. d. 25.	10-14	Åbent hus, kaffe på kanden
Søn. d. 29.	11:00	Gudstjeneste m. kirkekaffe, S. s. e. H3K

Februar

Ons. d. 1.	10-14	Åbent hus, kaffe på kanden
Ons. d. 8.	10-12	Åbent hus, kaffe på kanden
	12:00	Dameklubben, sæsonstart
Søn. d. 12.	11:00	Gudstjeneste m. kirkekaffe, Seksagesmia
Søn. d. 26.	11:00	Fastelavngudstjeneste m. efterfølgende fastelavnsfest



Alle gudstjenester sendes på internettet via link under "om kirken" på dkig.se. Efter gudstjenester er der kirkekaffe. Har du brug for kørsel til gudstjenester eller arrangementer, så aftales det med præsten.

Få 10% medlemsrabat til julebasaren

Julebasaren er lige rundt om hjørnet. I år bliver det den 19. og 20. november. Begge dage vil du kunne finde et væld af boder med lotterier, tombola, gaveartikler, fiskedam og skydebod. Du vil naturligvis også kunne handle danske specialiteter i den danske købmand og lækre kager i kageboden. Lørdag byder cafeteriet på velsmurt smørrebrød, mens søndagen byder på Pølsemand med hotdogs. Begge dage kan du indlede æbleskivesæsonen i æbleskiveboden, hvor du også kan nyde et krus gløgg.

Tager du Ankerkæden med, så får du som medlem 10% retur på dine indkøb i købmanden. De 10% udbetales som et gavekort til julebasarens øvrige boder. Du kan i lighed med de to sidste år forudbestille en række varer. Det kan du gøre via folkekirken.se inden d. 15. november. Der betales med kreditkort ved bestillingen. Bemærk, at udbuddet er større i den fysiske købmand end i webbutikken.

Julebasaren indvies officielt kl. 10 lørdag med tale og klipning af den røde tråd.



Gør en forskel - frivillige søges til Julebasaren

Julebasaren er en af de helt store danske begivenheder i Gøteborg. Der er mange forberedelser før, under og efter en julebasar. De mange forberedelser spreder glæde, julestemning og betyder rigtig meget både for de mange danske og for eksistensen af vores danske samlingspunkt.

Lørdag har vi allerede en hel del frivillige som kommer og hjælper til, mens vi mangler en del hænder søndag. Vi har brug for dig, der vil hjælpe med bemand-

ing af boder mellem 11 og 15.

Før julebasaren har vi brug for stærke mennesker, som kan hjælpe med at sætte pavilloner op i weekenden 5/6. november, flytte borde og stole i uge 45 og sætte boder og varer op i hverdagene uge 46. Efter julebasaren har vi brug for hjælp til at pakke pavilloner ned samt flytte alt tilbage til normal opstilling.

Vil du vide mere eller melde dig til at hjælpe til, så kontakt Lars Ulrich på 072 037 2811

Jul, vandretur og meget andet godt i sigte

Så er året 2022 ved at gå på hæld, men heldigvis er der stadigvæk masser af liv i november og december i form af aktiviteter under "Ung i Gøteborg". Vi skal ud at bruge vores fødder, hoveder og hjerter i de næste måneders kommende aktiviteter.

Søn. d. 6/11: 10-kms vandretur i Delsjöområdet. Gratis, men man betaler selv for transport og proviant. Tors. 24/11: Aftentur

hvor vi tager i Escape Room for at løse gåden om den forsvundne by Atlantis. Der forekommer deltagerbetaling. Tors. d. 1/12: Tur på cafe. Egenbetaling. Ons d. 14/12: Juleafslutning med æbleskiver og hygge. Deltagerbetaling for æbleskiverne.

Ved spørgsmål kontakt organisator Mathilde Wichmann på +45 3044 0794.

Guide til det danske smørrebrødsbord

For nogle år siden stødte jeg på en lille guide til vores danske smørrebrødsbord forfattet af Merete Pryds Helle. Den humoristiske traditionsguide er påtænkt nye danskere, men det bliver den bestemt ikke mindre sjov af for os gamle danske. Nu da julen nærmer sig med masser af smørrebrødssituationer, så vil jeg dele den "korte" guide med dig, så du kan dele den videre til dem, du kender her i Sverige. Du kan naturligvis afprøve en hel del af guiden til kirkens julebasar og julefrokost, ligesom du naturligvis også kan tage en tur forbi Helenes Smørrebrød for at prøve den af. Men begynd nu alligevel med guiden:

I går havde jeg købt smørrebrød til frokost til Omid og mig. Et stykke med fiskefilet og remoulade, et stykke med frikadelle. Omid tog kniv og gaffel og satte dem i frikadellen, og jeg så mig selv afværgende række hånden frem og sige "Nej, nej, fisken først!", han spurgte "Hvorfor?" og jeg svarede "Fordi!". "Fordi, der er regler. Mange regler. Og de er gode at kende. Ingen vil nogensinde kritisere dig højlydt for, hvordan du sammensætter og spiser dit smørrebrød. Men der vil være den der stemning. Stemningen af, at du gør noget forkert, helt forkert." Grundreglen handler om række-

følgen. Det hedder først den kolde fisk, den varme fisk, det kolde kød, det varme kød, ost, dessert, frugt. Det er bevægelsen frem og er man først gået et skridt frem, så kan man ikke gå tilbage igen. Det kolde og det varme kød kan eventuelt spises samtidig, men det er den eneste undtagelse. Har man spist frikadelle, så kan man ikke tage sig en sildemad. Sådan er det.

Silden er det første, sammen med laks, rejer og æg, sådan er reglen. Der er normalt flere slags sild. Man må ikke blande dem op på samme mad, men man må godt skære rugbrødet over i fx kvarte for at prøve flere slags sild. Silden skal ligge på brødet, som der normalt er smør på. Sildens skindside skal vende opad. Til nogle sild er der løg, som lægges ovenpå, men man lægger intet andet på sild. Det er er rå løg til marinerede og røde sild, stegte løg til stegte sild. Sild hører til rugbrød, det samme gælder fiskefilet. Laks og æg kan være på både rugbrød og franskbrød. Det vil sige, hvis man spiser æg uden fisk, så skal det på rugbrød. Er der kiks, så er de kun til osten, som er tre tallerkener senere, derfor ingen kiks nu. Man kan komme remoulade på fiskefilet og fiskefrikadeller, men kommer man også rejer på, så er det

ikke remoulade, men mayonnaise, som må anvendes. Man kommer nødtigt rejser på fiskefrikadeller og slet ikke på sild. Man kommer gravad sauce på sin gravad laks og kun på den. Er der røræg, så hører den til laksen og så kommer man ikke sauce på. Kommer man rejser på sin laks (altså den, der ikke er gravad), så kan man komme mayonnaise på, men aldrig remoulade. Husk først det kolde, så det varme, altså sild først, så laks og siden fiskefilet og fiskefrikadeller. Man må godt springe en ret over, men aldrig gå tilbage i retterne. Efter fiskeretterne, så skal der skiftes tallerken. Er man i et privat hjem uden mange tallerkener, så kan det være høfligt at tilbyde sin assistance med at skylle tallerken-er af her.

Så er der kødet og her er det på sin plads at nævne, at svinekød spiller en væsentlig rolle i det traditionelle danske julebord. Danskerne kan lave svin på 100 forskellige måder. Mærker man en reaktion, hvis man fortæller, at man ikke spiser svin fordi man fx er vegetar eller muslim, så er det ikke nødvendigt, fordi folk har noget imod det. Det handler nok mere om en usikkerhed. For hvordan skal værten nu give dig et rigtigt og lækkert julebord uden svinekød. Det er værtens usikkerhed over at miste sin mest fortro-

lige råvare. I dag vil mange gå ud fra, at man ikke spiser svinekød, hvis man ligner en fra Mellemøsten og det kan også være irriterende. Men du skal altid bare sige det. Vi kan godt lide at tingene er klare. Klare, men ikke direkte. Det betyder, at du ikke skal sige: "Jeg spiser ikke svinekød", det er for direkte. På dansk bruges i stedet småord til at bløde sætningen lidt op. Sig i stedet "Jeg spiser desværre ikke svinekød", så anerkender du samtidig, at du regner med, at værten er god til at lave sin ret. Fortæl evt. om de lækre fiskeretter, som du gerne fortsætter med og nævn, at der jo er mange andre lækre kødretter. Prøv for eksempel kyllinge- og aspargestarteletterne, hønsesalaten, roastbeefen og anden. Du kan også begynde på osten, så længe du husker på, at er du først begyndt på osten, så er der hverken kød eller fisk tilbage. Fisk, kød og siden ost. Er du veganer, så står den på rødkål, kiks og frugt, måltidet igennem.

Kødet har i øvrigt færre regler, når gælder om rækkefølgen mellem det varme og kolde. Du kan blande skåret pålæg og varmt kød. Der skal dog altid rugbrød – kun rugbrød – under pålægget. Det behøver du ikke under det varme kød. Rødkål spises til frikadeller, leverpostej, and og flæskesteg.

Fortsætter næste side

Men ikke til mørbradbøffer og æbleflæsk, hvor der hører henholdsvis løg eller æblemos til. Remouladen hører kun til roastbeefen og du kan komme ristede løg og peberrod ovenpå. Visse anarkistiske danske typer kommer remoulade på leverpostej. Det kan de kun tillade sig, fordi man ved, at de ved, at de dermed bryder grænser og har brug for at vise, at de gør det. Hvis der er brunede kartofler, så hører de til anden og flæskestegen, måske endda frikadellerne. Er der grønkål, så vil der også være skinke, som den hører til og her hører brunede kartofler også til. Tommelfingerreglen er, at rødkål og brunede kartofler går til det samme. Efter kødet skiftes tallerkenen til en mindre. Er det et hjem med få tallerkener, så beholdes tallerkenen og den behøves ikke at blive skyllet denne gang.

Nu er tiden kommet til ostebordet. Ost kan spises på alt brød og på kiksene. Der vil være opstillet noget sødt syltetøj ved siden af osten. Den overlagrede ost hedder Gamle Ole, spiller du banko, så bliver der ofte råbt Gamle Ole, når tallet 90 trækkes, bliv derfor ikke forvirret, hvis nogen råber Gamle Ole eller NR.90 til dig, hvis du tager et stykke af osten. Det kræver ikke et svar.

Drikkevarer, kan være en af

årsagerne til, at nogle begynder at råbe Gamle Ole og lignende. Til julebordet serveres mange slags drikke. Nogle serverer vin til smørrebrødet, men det er et smagsmæssigt skråplan. Til smørrebrød hører øl og snaps (eller vand – igen, bare sig til, hvis ikke du drikker alkohol. Nogle siger, at man bliver presset i Danmark. Men det hører fortiden til og nu til dags er der mere respekt om, at man ikke drikker – især hvis man stille og roligt siger det højt og gerne med sætningen ”jeg drikker desværre ikke alkohol”, hvormed du viser, at du ikke ser ned på dem der gør). Snapsen er til silden og osten. Har du ikke drukket snapsen op under silden, så lader du den stå til osten. Nogle mennesker går meget op i hvilken snaps, der drikkes. Tænk på, at forkærlighed til svigerfars yndlingsmærke kan være en fordel. En snaps kan bundes, det vil sige tømmes i et drag. Men den kan også bides over, hvilket betyder drikkes ad flere omgange. I gamle dage var det forbeholdt pæne damer, nu er det mere accepteret, at alle må gøre det.

Desserten følger efter ostebordet. Her det normalt den traditionelle Risalamande, der kommer på bordet. Er du i et privat hjem, så kan du være sikker på, at der i skålen med Risalamande befinder sig en

hel smuttet mandel. Den må du for guds skyld ikke tygge i, da den dels er årsagen til, at det mætte selskab får spist desserten op og dels udløser en mandelgave, altså en præmie. Får du den smuttede mandel, så skal du diskret gemme den til alle har fået mindst en portion mere, hvorefter du triumferende kan tage den ud af munden og stolt fremvise den til misundelse blandt alle de øvrige gæster. Du kan også udvise storsind og liste den under bordet til din kæreste eller svigermor (Husk det Omid). Risalamande spises i øvrigt med kirsebærsauce. Der er delte meninger om, hvorvidt den skal være varm eller kold, men mange steder findes begge muligheder,

så julefreden kan bevares.

Når alle er mætte af risalamande, så er det tid til frugten, konfekten og kaffen. Her skal det bemærkes, især til italienere, at man ikke skræller sin frugt ned på kødtallerkenen. Det vil gøre ondt på alle at se. Vi vil ikke sige noget, men I vil fornemme, at den er gal. Vi har jo skiftet til den mindre tallerken til ost og dessert.

Til sidst er det værd at nævne, at der er lokale variationer af julemaden. Er du i tvivl, så spørg endelig. Vi vil ikke sige noget af os selv, men elske at blive spurgt og dele ud af vores ekspertise. Velkommen til og glæd dig til det danske jule- og smørrebrødsbord.





Tänk vad **drömmar kan göra**

Alla nya idéer - stora som små - börjar med en dröm. Om att uppnå något. Att förbättra något. Att hitta smartare lösningar. Annorlunda. Som ert nya kök. Vi kommer att göra vårt bästa för att hjälpa er att uppfylla dem. Vi kommer med överraskande och engagerande förslag och hjälper er att hitta en kökslösning utifrån det som betyder något speciellt för er.

Läs mer på hth.se

HTH KÖKSFORUM

SISJÖN, Sisjövägen 45, 436 33 Askim, tel. 031-757 25 20

GÖTEBORG, Skånegatan 23, 412 52 Göteborg, tel. 031-757 25 40



TÄNK VAD **DRÖMMAR KAN GÖRA**

Julefrokost

Blev du sulten af at læse om de mange lækre danske juleretter? Lørdag d. 3. december kl. 14 inviteres du til lækker julefrokost med varme og lune retter, så du kan få stillet noget af den sult. Til en god julefrokost hører også danske julesange, julekonkurrencer og hjemlig dansk julestemning og hygge for alle aldre. Der er des-

uden en juleaktivitet for børnene. Deltagelse i julefrokosten koster 250 for voksne og 100 for børn. Drikkevarer tilkøbes til rimelige priser. Tilmelding og betaling senest søndag d. 27. november til præsten eller via kalenderen på folkekirken.se.



Turen går til Nøddebo

Se eller gense denne danske teaterklassiker. Det er julefortællingen om de tre brødre, som alle studerer i København og bor på Regensen. Den ene læser teologi, mens den anden jura og den tredje studerer vist mere kvindehjerter end bøgerne. Det giver både forviklinger og over-

raskelser, når de tre brødre inviteres til jul hos pastoren og hans døtre på Nøddebo præstegård. Vi ser Nøddebo præstegård i forlængelse af Kaffe på kanden onsdag d. 14. december. Deltagelse er gratis og uden tilmelding. Der bydes på popcorn under filmen. Vand, kaffe mv. kan købes til rimelige priser. Af hensyn til rettigheder kræves medlemskab af kirken.



Helenes Smørrebrød

I mit smørrebrøds café på Berzeliigatan 13 i Göteborg finder du altid et stort udvalg af frisksmurte smørrebrød. Danske klassiker på radion og de seneste ugeblade.

Bestil smørrebrød til frokosten, kundemødet, kortklubben eller fødselsdagen – og stil noget for enhver smag på bordet.

Hele smørrebrødsseddel finder du på min hjemmeside:
www.helenes-smorrebrod.se

Seneste nyt finder du på min Facebookside:
Helenes Smörrebröd i Göteborg

Tlf. 031-20 20 80

Öppettider tillsvidare

Måndag – fredag	11 - 15
Lördag	12 – 15
Söndag	Stängt

Min betalkortmaskin är bärbar så om ni önskar avhämta smørrebröd utan att komma in i restaurangen så går det bra att slå en signal innan på 031-20 20 80 så ses vi på utanför.

Beställning över 15 smørrebröd måste beställas via mejl info@helenes-smorrebrod.se minst 2 dagar i förväg.

/Helene



DANSK FORENING

Program for efteråret 2022

Bingo:

Torsdag d. 15. september kl. 15:00

Torsdag d. 6. oktober kl. 15:00

Torsdag d. 3. november kl. 15:00

Torsdag d. 1. december kl. 15:00

Nye priser fra efterårets første bingo 2022

Kaffe med brød og kage pris 30 kr. per person

Lotterier 10 kr. per lod

Bingoplade (uforandret) 10 kr. per plade

Foreningen planlægger besøg på en restaurant og vender tilbage med mere information om tid og sted, når vi nærmer os.

Medlemsafgiften er 50 kr. per person og år. For at have stemmeret på generalforsamlingen skal medlemsafgiften være indbetalt senest d. 31/12 2022 til plusgiro 43448-0.

Alle arrangementer er i Den Danske Kirkes lokaler på Thorild Wulffsgatan 8, hvis intet andet angives.

Hjerteligt velkommen til vores arrangementer.

Bestyrelsen

Formand: Per Jensen 031-561560

Næstformand: Sonja Nielsen 0705-241466

Kasserer: Annelie Eilertsen 0763-156415

Sekretær: Birthe Sörensen

Øvrige medlemmer:

Gerd Janstrand

Suppleanter: Ulrika Sörensen, Barbro Gustavsson

Velkommen til Dansk Sømandskirke i Gøteborg

Adresse: Thorild Wulffsgatan 8, 413 19 Gøteborg
Sporvogn 1, 2, 7, eller 8, stoppested Botaniska Trädgården
E-post: danskkirke@dkig.se
Hjemmeside: www.dkig.se og www.folkekirken.se
Facebook: Dansk Sømandskirke - Kulturhus og folkekirke i Göteborg
Plusgiro: 42 02 22-2
Bankgiro: 5682-8726
Swish-nummer: 123 129 3497

Menighedsrådets formand: Christina Asplund **Telefon:** 0723137479
Menighedsrådets kasserer: Helle Senor **Telefon:** 0735718796
Sømandspræst: Lars Ulrich Kofoed **Telefon:** 0720372811

Telefontid: Søndag - onsdag kl. 8-10 & 13-15. Søn- og helligedage uden gudstjeneste dog ingen telefontid.

Åbningstid: Kirken har normalt åbent onsdage kl. 10-14, i forbindelse med arrangementer og efter aftale med præsten.

Lån af lokaler: Efter aftale med præsten udlejes kirkens og kulturhusets lokaler billigt til mindesammenkomster, familiesammenkomster, bryllupsreception, konfirmationsfest, studentermodtagelse mv.. Medlemmer låner med medlemsrabat.

Ankerkæde:

Ansvarshavende redaktør: Lars Ulrich Kofoed

Layout: Willy Böhnke

Tryk: DS Tryck, Svenljunga

Lad et **nyt medlem** udfylde denne blanket

Registerkort for Dansk Sømandskirke i Göteborg
Thorild Wulffsgatan 8, 41319 Göteborg

Fornavn	Efternavn	Fødselsdato ÅÅÅÅ-MM-DD	Dato og underskrift
Postnummer	Adresse	Telefon	E-post

Familiemedlemmer som bor på samme adresse

Fornavn	Efternavn	Fødselsdato ÅÅÅÅ-MM-DD	Dato og underskrift

Medlemsafgiften er 350,- SEK for den første person på adressen og 200,- SEK for yderligere personer over 18 år. Børn under 18 år er gratis. Kun personer, der er folkeregistreret i Sverige, kan registreres. Børn under 12 år kan kun registreres med forældrenes samtykke. Registrering foregår iflg. bestemmelserne i loven om trossamfund SFS 1998:1953.